

Učitel matematiky

Martina Bečvářová

6. seminář z historie matematiky pro vyučující na středních školách

Učitel matematiky, Vol. 12 (2004), No. 1, 59–62

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/150816>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2004

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Před učiteli současných středních odborných škol poskytujících úplné středné odborné vzdělání a částečně gymnázií, stojí jiní žáci než před patnácti léty. Došlo tak zcela zákonitě ke snížení úrovně vzdělávání na středních školách, ke zvýšení počtu škol, k jisté apatii učitelské veřejnosti ke školským reformám a školským institucím. RVP GV by mohl tento klesající trend zastavit. Jeho prosazování však bude obtížné.

RNDr. Dag Hrubý

Gymnázium

A.K. Vítáka 452

569 43 Jevíčko

e-mail: hruby@gymjev.cz

6. SEMINÁŘ Z HISTORIE MATEMATIKY PRO VYUČUJÍCÍ NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

a

24. mezinárodní konference Historie matematiky

Ve dnech 18. – 21. srpna 2003 se v Jevíčku konal šestý seminář z historie matematiky.

Seminář byl připraven komisí pro vzdělávání učitelů matematiky a fyziky JČMF ve spolupráci s brněnskou pobočkou, Gymnáziem a Domovem mládeže v Jevíčku. Hlavními organizátory akce byli J. Bečvář, E. Fuchs a D. Hrubý. Semináře se zúčastnilo více než 60 osob (učitelů středních, základních a vysokých škol, několik doktorandů).

Seminář byl slavnostně zahájen v aule gymnázia, kde účastníky semináře přivítal ředitel gymnázia D. Hrubý. Následovaly dvě přednášky, *Huyghensova metoda výpočtu čísla π* (J. Šimša) a *Abakus, historie, současnost a metody počítání* (L. Bubníková).

Po večeri starosta pan Petr Spáčil a místostarostka Jevíčka paní Dagmar Krhlová přijali účastníky v prostorách nově zrekonstruovaného zámečku.

V úterý vyslechli účastníci semináře přednášky *Teorie her: motivace a historie* (M. Hykšová), *Člověk a vesmír I* (J. Bečvář), *Člověk a vesmír II* (E. Fuchs) a *Archimédes – největší fyzik starověku* (I. Štoll). Během společenského večera vystoupil doc. Ašmiš s humorným příspěvkem věnovaným problémům s výukou matematiky. Po té proslovil přednášku vzácný a všemi očekávaný host, doc. Arne Vrbský ze Zemědělské akademie v Grünfeldu, který seznámil účastníky semináře s nejnovějšími výsledky svého bádání o smyslu a významu písně *Já do lesa nepojedu, já do lesa nepůjdu*. Na večírku poprvé zazněla *Píseň českých učitelů matematiky* (slova E. Calda, hudba K. Votruba), kterou s velkou chutí zapěli všichni účastníci večírku.

Ve středu se konaly přednášky *Eliminace kvantifikátorů: historie* (J. Hora), *Zajímavé úlohy z pravděpodobnosti* (K. Mačák) a *Středověký komputus aneb Matematika a Čas* (Z. Silagiová). Po večeri provedl Dag Hrubý nové účastníky semináře Jevíčkem; součástí procházky byly i návštěva jevíčského muzea a výstup na věž, odkud všichni zhlédli překrásné Jevíčko a jeho okolí.

Ve čtvrtek byl poslední půlden semináře věnován přednáškám *Kvadratická rovnice* (M. Bečvářová), *Eliminace kvantifikátorů: aplikace, souvislosti* (J. Hora) a závěrečné diskusi. Na závěr obdrželi účastníci osvědčení o absolvování semináře, neboť akce byla akreditována MŠMT v rámci programu dalšího vzdělávání učitelů.

V průběhu semináře si zájemci mohli zakoupit nové i starší publikace edice *Dějiny matematiky*, jednotlivá čísla časopisu *Učitel matematiky* z minulých pěti let a některé další tituly.

Na seminář bezprostředně navázala 24. mezinárodní konference *Historie matematiky*, která se i letos konala v Jevíčku (ve dnech 22. 8. – 26. 8.). Této akce se zúčastnilo 52 osob (převážně vysokoškolští učitelé a doktorandi, vysokoškolští učitelé ze Slovenska a Polska). Mezinárodní konferenci připravilo Výzkumné centrum pro dějiny vědy, brněnská pobočka JČMF a oborové rady doktorandského studia *Obecné otázky matematiky a informatiky*

při MFF UK v Praze a PřF MU v Brně. Hlavními organizátory byli J. Bečvář, E. Fuchs, M. Bečvářová a M. Hykšová. Při prezentaci získali účastníci konference publikace P. Šišma: *Matematika na německé technice v Brně* (21. svazek edice *Dějiny matematiky*, Prometheus, 2002) a M. Hykšová: *Karel Rychlík (1885–1968)* (22. svazek edice *Dějiny matematiky*, Prometheus, 2003).

Program konference tvořily tyto přednášky:

- Š. Bilová: *Počátky teorie svazů na Slovensku aneb Birkhoffův problém č. 8*
- J. Čižmár: *Cayleyho-Kleinove metriky*
- J. Hora: *Eliminace kvantifikátorů: historie, souvislosti, současnost*
- J. Houska: *O Archimedově principu*
- J. Kozánek, K. Žitný: *Od J. Fouriera k Y. Meyerovi*
- T. Lengyelfalussy: *Úlohy z histórie matematiky na hodinách na SŠ*
- K. Mačák: *Bohuslav Hostinský a Markovovy procesy*
- O. Moc: *Sinový součin L. Eulera*
- K. Nevrlá: *Pierre Etienne Bezier a křivky a plochy po něm pojmenované*
- J. Olejníčková: *Bohumil Bydžovský – geodetické křivky na rotačním elipsoidu*
- M. Polcerová: *Řešení soustav lineárních rovnic v „Matematice v devíti knihách“*
- I. Saxl: *Filosofická interpretace pravděpodobnosti*
- Š. Schwabik: *K problematice součinné integrace a jejího vývoje*
- Š. Schwabik: *Úvaha nad jednou knihou (trochu kontroverzní – G. Gentzen)*
- Z. Sklenáriková: *Inverzia vzhľadom na guľovú plochu v riešení Soddyho problému*
- B. Švandová: *„Funkce a pojem“ a některé další kratší práce Gottloba Fregeho*
- B. Švandová: *O knize „Cesty paradoxu“*

- J. Veselý: *Cena jednoho příkladu*
 L. Vojteková: *Vojtěchova Geometrie pro 5. ročník gymnasií a reálných gymnasií*
 W. Więśław: *Dwa twierdzenia Abela*
 I. Zolotarev, K. Žitný: *Historie funkce gama čtená pozpátku*

Za velmi úspěšný průběh 6. semináře i 24. mezinárodní konference je nutné poděkovat rodině Hrubých a organizátorům J. Bečváčovi a E. Fuchsovi, bez jejichž obětavosti by se akce nemohly uskutečnit. Poděkování patří i všem přednášejícím a účastníkům.

7. seminář z historie matematiky pro vyučující na středních školách je plánován na srpen 2005. V srpnu roku 2004 se bude konat ve Velkém Meziříčí 12. seminář o filozofických otázkách matematiky a fyziky. Již nyní je možno si napsat o přihlášku na adresu: RNDr. Dag Hrubý, Gymnázium, A. K. Vítáka 452, 569 43 Jevíčko.

Vážnější zájemci o dějiny matematiky se mohou zúčastnit jubilejní 25. mezinárodní konference *Historie matematiky*, která se bude konat koncem srpna roku 2004. Kontaktní adresa, na které lze získat podrobné informace a přihlášku, je doc. RNDr. Eduard Fuchs, CSc., Přírodovědecká fakulta MU, Janáčkovo nám. 2a, 662 95 Brno, (fuchs@math.muni.cz) nebo RNDr. Martina Bečvářová, PhD., Katedra aplikované matematiky, Fakulta dopravní, ČVUT, Na Florenci 25, 110 00, Praha 1, (Nemcova@fd.cvut.cz).

Martina Bečvářová

CELOSTÁTNÍ SEMINÁŘ

PRO UČITELE MATEMATIKY SOŠ A SOU

Ve dnech 17. 9. – 19. 9. 2003 se v kongresovém sále Univerzity Pardubice konal celostátní seminář pro učitele matematiky SOŠ a SOU. Seminář pořádala odborná skupina pro SOŠ a SOU při